

ՊԱՅՄԱՆՔ

ՊՈՒԼԿԱՐԻԱ

Տարեկան . . . 12 ֆր.

Վեցամսեայ . . . 6 ֆր.

ԱՐՏԱՍԱՀԱՆ

Երկու քիւ մէկ ծրարով

Տարեկան . . . 14 ֆր.

Վեցամսեայ . . . 7 ֆր.

ԱՄԵՐԻԿԱ

Տարեկան . . . 2. 60

Վեցամսեայ . . . 1. 50 ծրար

ԿԱՆԻՍԻԿ

Մանուցման ատոր
20 ամսիմ

ՀԱՍՏԻ

Réduction du journal

le vœux

VARNA (Bulgarie)

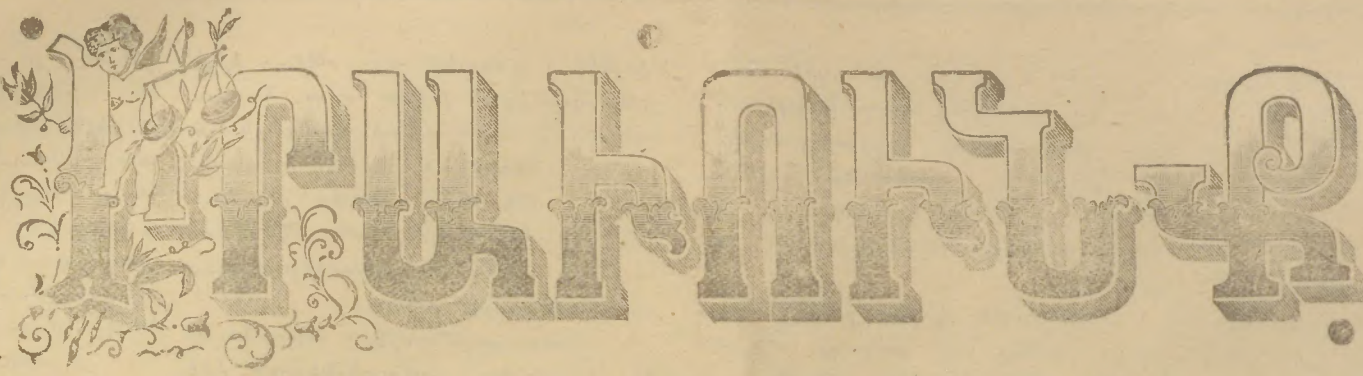
Редакция

НАБВСТНИКЪ

Кравчук

ВАРНА

Գրոշրուիւք եւ չեմ
տրոշիր

ԼՐԱԳԻՐ

ԱԶԳԱՅԻՆ ԵՒ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

ԿԸ ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԻ ԱՄԵՆ ԶՈՐԵՔԵԱՐԹԻ ԵՒ ՇԱՐԱԹ

ՀԱՅ. ԵԿԵՂ. ՎՍԼՈՒՄՆԵՐԸ

Ռուսիոյ մէջ հայ եկեղեցւոյ կալուածներու և գրամագլուխներու գրաւումը ոչ թէ միայն կողմաստիպաց հաստատութիւնները զրկէ այլ առօրեայ անհրաժեշտ պէտքերէն, այլ նաեւ Ռուսաստանէ դուրս ալ մեր ազգային հաստատութիւններուն փաստացի վանի առաջնորդարանը տարեկան 218 ամ. լիւրայի հասոյթ ունէր Ռուսիոյ մէջ Սանատարեանի և ուրիշներու կտակներով սահմանուած, որոնց կալուածները կամ գրամագլուխները ևս այսօր ռուս կառավարութիւնէն գրաւած ըլլալով, հասոյթը չը զրկուիր:

Կ. Պոլսոյ Պատրիարքարանը՝ ազատական իշխան Սիրաքիի ներքին գործոց նախարար անուանուելէն և ասոր ինչ ինչ աւելցնելով ըրած խոստումներէն քաջալերուած, նոր խնդրագիր մըն ալ ուղղած էր Չարին հայ եկեղեցւոյ կալուածներու վերադարձը ազդարարելու: Չարին պալատէն տրուած պատասխան մը՝ պատրիարքին իմացուցած է թէ այդ խնդրագիրը Չարը ուշադրութեան առնելով ներքին գործոց նախարարին նկատաւորութեան յանձնած է: Հետեւեալ խնդիրը վերատին սեղանի վրայ դրուած է և Չարը տրամադիր կերեւայ Հայոց նպատաւոր կարգադրութիւն մը ընելու, եթէ վերջին օրերու իշխան Միքայիլի յաջորդող նոր յետադիմական մըն է կ'ըսուի, մեզ աննպատակ կարծիքներ չը յայտնէ:

Ռուսիայի է թէ Ռուս մասնաւոր մէկ կարեւոր մասը չը թերացաւ մեզ նպատաւոր յոգաւածներ գրելէ: Բեղերպարի կի «Նովոսթի» մեծ օրաթերթը ի մէջ այլոց աղբու յօդուած մը գրելով ըսաւ թէ հայ եկեղեցական կալուածներուն գրաւումը հակառակ էր ընդհանուր իրա-

ւարանական սկզբունքներու: Ուրովհետեւ մէջ բերուած վարչական նկատաւորութիւնը ոչ ռուսահայատակ հայերուն համար արժէք չէին կրնար ունենալ, մինչդեռ կը յարէ Ռուս թերթը:

«(Ա.) Ռուսական ընդհանուր օրէնքը, կամ անոր մասը կաղմոգ Պալատիկան, կը տրամադրէ թէ Ռուսիոյ Հայոց եկեղեցւոյ գոյքերն ու ստացուածքները միայն այս Հայոց չեն, այլ ընդհանուր Հայ եկեղեցւոյ սեփականութիւնն են, հետեւեալէս անոնց մասնակարարութեան զերարեւել խնդիրներն ընդհանուր Հայ եկեղեցւոյ հետ ալ առնչութիւն ունին, և

(Բ.) կտակներ կամ րացարձակ արժանաւորութեամբ գործող ներքին չէ չեղցնել իրենց նպատակէն, և այս կտակներէն ոմանք թէեւ Ռուսիոյ Հայոց համար որոշ յատկացումներ ունին, ուրիշ կտակներ ալ Ռուսիայէն դուրս գտնուող Հայ եկեղեցւոյ զանազան հաստատութիւններուն համար եղած են, որոց իրաւունքը զանաւորով, և կալուածներուն ու գրամագլուխներուն գրաւման պատճառով արտասահմանի Հայ եկեղեցւոյն, վանքերուն ու գործոցներուն կտակարարութիւնները չզրկուելով, շատ թիւր թիւր ևս աննպատակ գաղափար մը տրուած կըլլած Ռուսիոյ իրաւարանական հոգածութեան և օրինական ճշգրտագնութեան վրայ:

«Այս խնդիրը շատ մեծ րացարձակ արժէք ունի ոչ միայն Ռուսիոյ մէջ ընակող Հայ ազգայնակութեան այլ ևս բոլոր աղանիւ միտքով ազդուած ռուս խորհող հաստատութիւնն համար: Ռուսի ևս մեզ համար ալ կարեւոր է հետեւիլ անոր մանրամասնութեան, և իմաստով թէ ինչպէս կաղմուէր իշխուելու Հայ եկեղեցւոյն այս կալուածները, գոյքերն ու գրամագլուխները, և ինչպիսի թիւրազրուանքով կ'սկսուի վարչութիւնն այսպիսի խիստ զրուծեան մը ևս թափելը: Այս գոյքերն ու գրամագլուխները տարիներու ընթացքին մէջ հաւաքուած կաղմուած էին ոչ թէ իրեն հօրի ոչ թէ իր յատկապէս գրուած տարբէ Հայոց վրայ, այլ իրեն լոկ բարեպաշտական կրթմանը նուէր, և նուիրատուներուն մեծ մասը, իր լուծման ընթացքով բարեպաշտական գործին, որոշ պայմաններու վրայ թէ իր նուէրն ինչ բանի պիտի գործածուէր, Հետեւեալէս, զրամները կը ծախուէին

ցոյց տրուած հաստատութեանց օգտին, և Հայ կղերն ոչ մէկ առնել իրաւունք ևս իշխանութիւնն ունեցած էր այսպէս կտակեալ գոյքերը ըստ կամս գործածելու իր ուղղած նպատակին, կամ անօրինելու ըստ իր սեփական հասկողութեան: Այսպէս կը շարունակուէր տարիներէ ի վեր, ոչ ոք մօքէ կանգնէր թէ Հայ կղերն այն գոյքերը Ռուս կտակարարութեան անհաճոյ ըլլալով, ևս ի տակ կրնայ գործածել, Այսպէս էր զոնէ մինչեւ այն ժամանակ երբ կողմանի մէջ զեռնակութիւն չէր հաստատուած այժմ հանգուցեալ (ռուս) րանատեղծ վէլիչքս: Այս մարդը, իրեն Գալստի լրագրի խմբագիր, իրեն րան գործ ըրաւ Հայ եկեղեցւոյն գէմ գրել: Իր թէ Հայ կղերը կը գեղծանէ եղեր, վրացիներուն և Ռուսներուն իրաւունքը կը կապուէ եղեր կողմանի մէջ, չափն աւելի կարեւորութիւն կտանայ եղեր Տրիպոլի մէջ գրամներն ըստ կամս կ'ուրացնէ եղեր, ի մի րան Ռուսիոյ վարչական սկզբունքը հակառակ ընթացքի մէջ է եղեր: Թէեւ կողմանի մասով ինչ լատուոյն մասը, օրինակ «Նովոսթի» կաղմուէր ինչ ևս ուրիշներ, փորձելին հակառակն ապացուցանել, րաց մեծ մասով չը կարողացան յառաջ տանիլ, որովհետեւ սեղանին վարչութիւնը թերեւէն էր վէլիչքին, և չնորհիւ այն արտոնութեան գոր կը վայելէր կառավարչապետը, «Նովոսթի» կողմէն ևս ուրիշ լրագրուէր հրատարակութեան տարեշրջները տանելու ամիսէն գտնուէր եղաւ չորս ամիս միայն: Ռուսի, րանատեղծ վէլիչքս յամառ և անգործը հակառակութիւնն Հայեկեղեցւոյն գէմ իր անհիմնութեան վրայ ևս րացարձակ յատկութիւն մտքերով, ոչ մի չափ ևս սահման չէր ճանչնար: Վէլիչքս Բեղերպարուէր մէջ իրեն համարող գտաւ «Նովոսթի» վրէժիտն որ նմանապէս գէմ գրեց Հայ եկեղեցւոյն, և անոր իրաւունքները ու արտոնութիւնները կը ճատեղուէր պէտքերն վրայ պնդեց, և այսպէս հակառակութեան հեղեղ մը կաղմուցաւ այսպիսի եկեղեցւոյ մը գաւազներուն գէմ ուր եկատելին էին մեր կողմերը իր սղին համար: մէջ ալ խառն տնտեսական գործն տարր մը որ համարողն կըրպէր զաւաքը մշակելու, և ունեցող կը պարտուէր վէլիչքին: Թեւեւ ևս կաղմուէր երկրին արգիւնները իրեն զարգացման: Այս հակառակութեան ընթացքը

նուիրատուութիւնները մէկ անգամէն չը կարողեցան, այլ զաւարտին, որովհետեւ Հայ եկեղեցւոյ ունեւոր զաւակներ առարկեցին թէ «Մենք անոր համար զրամ չենք տար որ սեղանին իշխանութիւնն իւրացունէ և Հայ եկեղեցւոյն նոյն իսկ կարօտ անդամներուն օգնելու քրիստոնէական պարտականութեան կատարումը կը զլացուի մեզ: Մի քանի խոշոր նուիրատուները, որք բարերարութեամբ և կենդանի են գեւ, լրջօրէն կը խորհին խնդիրն յանձնել մեր նշանաւոր փաստաբաններու, և դատ րանալով պատկանեալ վարչութեանց գէմ եւ պահանջել իրենց նուիրած գումարները, ցոյց տալով թէ վերջին կարգադրութիւնը զանաւոր չեղցուցած են իրենց նպատակէն: Իայց կը յուսանք որ այս խնդիրն ալ դատարան չերկար, ինչպէս նախորդ խնդիրն եկեղեցապետական կալուածներուն, ուր ռուսական օրէնագրութիւնը բոլորովին Հայ եկեղեցւոյն նպատաւոր երեցաւ, ներքին գործոց արդի նախարարին օրով, ոչ-ռուս համայնքներու իկամամբ վստահութեան ու ներդաժնութեան չըջան մը կողմունք, և յուսաւի է որ Հայ եկեղեցւոյն գոյքերուն ու կալուածներուն խնդիրն ի նորոյ կը անօրինուի արդարութեան ու վստահութեան հիման վրայ, և Հայ եկեղեցւոյն իրաւունքը կը ճանչցուի առանձին խնդրականութեան ձեւով ինչ իսկ տնտեսութեան իր գաւազներուն բարեպաշտական կտակներն ու նուէրները: Ինչ ըսենք, տարկէ իրաւ է որ «Նովոսթի» վրէժիտն յամախոհներուն և Մ. Կրեմլինի մօտէն արտին գրեւ չի գար: Եւ, Տէրն անոնց հետ ըլլայ հիմակ ո՞վ կը հաւատայ անոնց զայլի վէպերուն:

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

ՌԱՍԻԱ

ԻՆՉ ՊԻՏԻ ԸՆԷ ԲԱՆԱԿԸ

Տ. Հ. Սէւէպուիաքով խիստ շահեկան յօդուած մը գրած է «Էոսթէէն»-ի մէջ: Այս անձնաւորութիւնը Աղէքսանդր Ա. Չարի առնել երբեմն ծովային սպայ ըլլալով, «Աղբիւն կամքը» անուն յեղափոխական կուսակցութեան իբր մէկ կարեւոր անդամը, բանակին մէջ յեղափոխական կազմակերպիչ մը եղած է: Հետեւեալ

բար իր մասնագիտութիւնը ան-
ժխտելի է Ռուսիոյ մէջ յեղա-
փոխական շարժումի մասին ,
քանի որ այսօր ալ ինք ընկեր-
վարական յեղափոխական կուսակ-
ցութեան անդամ է : Ուստի ձե-
ւընհասօրէն և փորձառաքար գը-
րած իր հետեւեալ յօդուածը մեր
ընթերցողներուն ալ հետաքրք-
քական կը գտնենք :

Ռուսիոյ մէջ տեղի ունեցած
նոր դէպքերուն բոլոր հետեւողնե-
րը կը տեսնեն երկու թշնամի բա-
նալներ մէկ մէկու դէմ կայնած ,
մէկ կողմը բոլոր ժողովուրդը եւ
բոլոր ընկերութիւնը , միւս կողմը
Ձարը , պաշտօնէութիւնը , եւ ու-
սիկանութիւնը զօրաբանակին կռիւ-
նած :

Ո՞վ պիտի յաղթէ : Վերջին
լուրերէն դատելով , Ձարը եւ զինք
չը կարծեն , յուսալով ժողովուր-
դը ճգմը բանակին օգնութեամբ
եւ երկիրը կառավարել խաղաղա-
ներով , սուրբով : ու գնդակներով :
Անոնք վստահ են թէ միլիտանտ
զօրքերու ահապին բանակը իրենց
կամակոր գէնքը պիտի ըլլայ :
Ճիշդ է : Պատմութիւնը մեզ հա-
կատար կըսէ : Ես հոս ոչ Ֆրան-
սական Յեղափոխութիւնը պիտի պատ-
մեմ եւ ոչ ուրիշ Արեւմտեան եւ-
րոպայի ժողովուրդներու գործերը ,
որոնց մէջ տեսնուած է որ զօրքը
ժողովուրդին կողմը անցած է :
Կարգացողին ծանօթ են ասոնք :
Ես հոս պիտի խօսիմ վերջին դարու
ուսական պատմութեան :

Աղեքսանդր Ա . ի օրով , ֆը-
րանսական յեղափոխութեան աղբի-
ցութեան տակ , յեղափոխական գա-
ղափարները սկսան տարածուիլ Ռու-
սիոյ մէջ եւ հասան 1825 զեկտ.
14 ին , զինուորական ապստամբու-
թեան Բեդերսպոլսկի եւ Հարաւա-
րին Ռուսիոյ մէջ : Հարեւաւոր
սպաներ եւ զօրավարներ մասնակ-
ցեցան դաւակցութեան , նպատակ ու-
նենալով ինքնակալութեան ջնջումը :
Եւ անկէ ի վեր չեղաւ դաւակցե-
լութիւն մը եւ ոչ ընկերվարական
յեղափ. կուսակցութիւն մը , որուն
մէջ զինուորական տարրը բաւա-
կան մեծ չափով մասնակցութիւն
չունենայ : Այսպէս «դէպի ժողովուր-
դը » յառաջացան միջոցին եւ կը
կազմուեցաւ Երկիր եւ Ազատութիւն
ընկերութիւնը , բաղադրուած սպաներ
բանակը թողուցին ժողովուրդին
ծառայելու նպատակաւ : Հոս կը
բաւէ թուել միայն անունները քա-
նի մը յեղափոխական փախստական
նախկին սպաներու . գնդապետ Լավ-
րով : գնդապետ Սօքոլով , Բէթեր
Քրօքաթքին , Թիշքօ , եւ այլն :
Բայց «դէպի ժողովուրդը » յառա-
ջացան եւ Երկիր եւ Ազատութիւն
ժամանակաշրջանին , մասնակցե-
ցան շարժումին միայն ամենամեծ-
նուէր եւ լաւագոյն համոզուած
սպաները , որովհետեւ այդ թուա-
կանին քաղաքական պատերազմը ան-
միջական պէտք չէր նկատուած
եւ յեղափոխական գործունէութեան
մասնակցելով , պէտք էր զինուո-
րական ծառայութիւնը թողուլ եւ
ժողովուրդի դասին մէջ մտնել :
Բանակին մէջ իսկ գործ չկար եւ
ոչ ոք անով չէր շահագրգռուեր , ու-
րեմն այն ատեն դժուար էր շար-
ժումին համակիր սպաներուն թի-
ւը հասկնալ :

Բայց երբ «ժողովուրդին կամ-
քը» կուսակցութիւնը օրակարգի ան-
ցուց քաղաքական յեղափոխութե-
նը պէտք էր ամենամեծ ուշադը-
րութիւն ընծայել բանակին , որ
տիրող իշխանութեան գլխաւոր նե-
ցուկն է :

Այն ատեն կարենալու էին յըս-
տակ տեսնել թէ բանակը ո՞ր աս-
տիճան ընկերական հոսանքին ազ-
դեցութեանը տակ կը գտնուէր :
Երկու տարուան մէջ հազիւ կազ-
մուեցաւ զինուորական սօսիալիսթ
կազմակերպութիւն մը բաղկացեալ
սմբողջ բանակէն 600 սպաներէ :
Այդ թուականին որչափ մեծ պէտք
էր ըլլար այն սպաներուն թիւը
որոնք կը համակրէին քաղաքական
յեղափոխութեան , առանց յոտակ ու
որոշ կարծիք ունենալու : Եւ այս
տեղի ունեցաւ այն տեսակ ժա-
մանակի մը , յորում յեղափոխա-
կան շարժումը կը հրապուրէր միայն
մտաւորականներու մէկ մասը եւ
գործաւորներու բաղդատաբար փոքր
թիւը մը :

Այն ատեն հիմնական նման
գիւղացիներու բաղամբախ ապս-
տամբութիւն չեղաւ , ոչ գործաւո-
րական ընդարձակ շարժումներ ոչ
ալ ժողովուրդական շարժում որ հրա-
պուրէր ընկերութեան բոլոր խաւե-
րը , որոնց կը սկսին յարել նոյն
իսկ չափաւոր պահպանողականնե-
րը :

Յեղափոխական կուսակցու-
թիւնները միայն իրենք հիմակ
տասնապատիկ աւելի կազմակերպու-
ած անդամներ ունին , մինչդեռ
այն ատեն նոյնչափ անորոշ հա-
մակրներ չունէին , եւ սակայն
այդ միջոցին վեց հարիւր սպանե-
րէ բաղկացած զինուորական կազ-
մակերպութիւն մը գիւրութեամբ
ստեղծուեցաւ , մինչդեռ , յունվար
22 ին , զօրքը ժողովուրդին վրայ
կրակ ըրաւ Այսականքեւ հակասութիւ-
նը գիւրութեամբ կը բացատրուի :

Այս վերջին 10—15 տարիներու
միջոցին բանակը գրեթէ դուրս
թողուած է ուղղակի յեղ . ազ-
դեցութեանէն , այնպէս որ բրթա-
կանտը միայն տեղ տեղ եղած է : Կազ-
մակերպութեան աշխատութիւնը ընդ-
հանուր ծրագրի մը համեմատ օրս-
թեմայիք եղած չէ :

Ահա ատոր պատճառը . դա-
ւակցութիւն մը՝ որուն նպատակն է
փոփոխութիւն մտցնել , ժողովուր-
դին յաղթութիւնը դիւրացնել եւ
արեւան հոսումը պակսեցնել զօրքը
ժողովուրդին կողմը անցնել տալով
կամ անոնց ուժը կազմալուծելով ,
կրնայ իր գործը դուրս հանել եթէ
գործաւորներու եւ գիւղացիներու
ամբողջ պատրաստ է ապստամբու-
թեմէ կայ ուժեղ շարժում մը , կամ
եթէ կան յեղափոխական կուսակ-
ցութիւններ ապստամբութեան մը
նախաձեռնութիւնը ստանձնելու կա-
րող :

Ուրիշ բոլոր պարագայի տակ ,
բոլոր զինուորական կազմակերպու-
թիւն , իր մասնաւոր դիրքովը ,
անգործութեան գաղապարտուած է ,
եւ հետեւաբար , անարդյակացման
եւ լքման , Ձինուորական դաւա-
դութիւն մը : Նոյնպէս ուրիշ ա-
մէն դաւադրութիւն , միայն կարճ
ժամանակ մը կրնայ տեսնել , եւ ո
եւէ կուսակցութիւն կրնայ դաւադ-
րական կազմակերպութիւն մը ը-
նել այն ատեն երբ անմիջական ապս-
տամբութիւն մը կը պտտորաստուի .
անկարելի է դաւադրութիւն մը

նիւթել , բանակի մը մէջ , եթէ
չկայ գործելու խիստ որոշ հատա-
կազիւ մը ամենամեծ ապագայի մը
համար : Շարժման համակիր սպա-
ներու մեծամասնութիւնը չպիտի
մտնէ կազմակերպութեան մէջ որ-
չափ որ անոր յատակազիւր անու-
րոշ , անստոյգ ըլլայ :

Արդի շարժումին տարածումը
էն ծայրայեղ լաւատեսներուն իսկ
յոյսերը գերազանցեց եւ բոլոր աշ-
խարհը յանկարծակի բերաւ : Բա-
նակն ալ : Բանակը կրակ ըրաւ ոչ
թէ բոլորովին կառավարութեան
անձնուէր ուժերէ կազմուած ըլլա-
լուն պատճառաւ , ոչ թէ իշխա-
նութեան ձեռքին մէջ անգիտակից
գործիք մը ըլլալուն պատճառաւ
այլ անոր համար որ չը նախա-
տեսուած դէպքերը առջեւ գտնուեցաւ .
այն՝ վայրկեանին , վարանումը , կար-
գապահութեան եղանակը զայն այլ
յայտէ բերն եւ զինուորները կը-
բաւորապէս գործածեցին իրենց
գէնքերը :

Բայց այս երկար չկրնար տե-
ւել , Դէպքերը կը հողովուրդին . Ե-
րեք ամիս հազիւ անցած տեսանք
թէ միառմի ընկերութեան բոլոր
խաւերը քաղաքական անստորերու-
թիւնէն անցան բացօթյա յայտարա-
րութեան ինքնավարութեան եւ ար-
բող գրութեան դէմ :
Նոյն երեւոյթը պիտի կրկնուի
բանակին մէջ , բայց աւելի ա-
րագ :

Տիեզերական զինուորական
ծառայութեան տակ բոլոր զինուոր-
ները նոյն գործաւորներն եւ մի-
եւեւոյն գիւղացիներն են : Եւ ա-
ռանց ո եւէ կասկածի , բոլոր գի-
տակից տարրերը որ հոն կը զտ-
նուին ժողովուրդէն են եւ միւս
տարրերը՝ որ երբէք չեն խորհած
կառավարական դրութեան մասին ,
չուտով պիտի լուսաւորուին Արու-
ետական զինուորներ չկան . ա-
մէնն ալ միեւնոյն մուծիկներն են .
միեւնոյն աշխատաւորներն են : Ա-
մէնէն հինքը միայն չորս տարիէ
ի վեր է որ զինուոր եղած են :

Արդարեւ , զինուորական կար-
գապահութեան իսկօրիգ եղած ժո-
ղովուրդին վրայ կրակ ըրին . կի-
ներ եւ տղաքներ սպաննեցին . . . :
Բայց երբ զօրանոց վերադարձան ,
երբ իսկօրիգը անցաւ , ինչ բանի
վրայ խօսեցան այդ այսօրուան դի-
նուորները , որոնք երէկի եւ վա-
ղուան մուծիկներն եւ գործաւոր-
ներն են : Անոնցմէ մեծագոյն մասը
անշուշտ կը զգար թէ գէշ
ոճրային գործ մը կատարած է .
ասոր արդարացումը վնասեցին
եւ չգտան , որովհետեւ ամէն կողմ
լսեցին դատաւարութիւն եւ նա-
խատիք եղբայրասպանութեանց գէժ .
Շուտով մէկ կամ երկու ընդհա-
րուածութիւն յետոյ , զինուորը գետնը
պիտի ձգէ իր հրացանը կամ պի-
տի անցնի համարձակօրէն ժողովուր-
դին կողմը :

Սպանները նոյն պարագային
տակ են — բոլոր ընկերութիւնը
ընդգրկողը կողմէն է , բոլոր
ընկերութիւնը զբողոքած է : Սպանե-
րուն հայրերը , մայրերը , եղ-
բայրները , քոյրերը , բարեկա-
միները , բոլորը կը պար-
սուեն կը դատաւարտեն խմբին
սպանութեանց յանցաւորները :

Սպան կրնայ երկար ժամա-
նակ տանել իր մերձաւորներուն
անազանքը : Ոչ անշուշտ : Եւ մենք
մօտիկ կը գտնուինք այն վայր-

կներն , յորում , ընկերութեան յե-
տոյ , բանակը յեղափոխութեան փո-
թորկէն պիտի բռնուի , եւ ես վս-
տահ եմ որ սպաններուն լաւագոյն
մասը արգէն ձեռնարկած է զին-
ւորներուն մէջ դժգոհութեան եւ
կազմակերպութեան , եւ կարող ուժի
մը գոյացման դիւրացնելու համար բա-
նակին ժողովուրդեան կողմը անցնելը :

Վլատիմիր — տրեւնսկեր — իր
յաղթութեանը վրայ կը պարծենայ ,
նա արջու դեր մը կատարեց ինք-
նակալութեան կանոնաւոր բանակը
շարկով ոստիկաններուն եւ խա-
ղախներուն տեղ : Նա զինուորները
եւ սպանները երկսայրութեան մէջ
գրաւ . կամ հաւատարմ հպատակ
եւ եղբայրասպան ըլլալ եւ կամ
պարկեշտ քաղաքացի : Միջին ճաւ-
բայ չկայ : Ձեռն կրնար խնդրոյն
լուծումէն խուսափել , ծածկուելով
քաղաքականութեան մէջ ձեռնպահ
գտնուելու պատրուակին տակ .
եւ չուտով կարժր . Ձարը անոր
հետեւանքները պիտի տեսնէ :

Հ . ՍԵՆԵՊՈՒՍԿԻՆ

ԳՐԱԽՕՍՍԱԿԱՆ

ՇԻՐԱԿԻ գրական ընկերակաւ
աւսարարք . Սիգիսմունդիա . քա-
ժանորդագին 15 ֆր.

6000 նոց Եգիպտահայութեան
մէջ թերթերը կը բուսնին
սունկի պէս արագ և առատ յա-
ճախ սունկի պէս ալ կարճակեաց
կ'ըլլան : Սակայն Շիրակին
նուիրուած առաջին ակնարկը
պիտի բաւէր ու է մէկը վստա-
հացնելու թէ հոս աւելի լուրջ
գործի մը առջեւ կը գտնուինք :
Խմբագրութեան կրկնակի անուն-
ները և աշխատակիցներուն
պատկառելի թիւը ու համբաւը
կը փարատեն մեր մտքէն կաս-
կածը որով անհատական և գը-
րամապէս ոչ-ապահովեալ գրա-
կան ձեռնարկներուն կը մօտե-
նանք : «Շիրակ» անունն ալ կոչ-
ւած է խորհրդանշելու հիւթեղ
յօդաւածներու յորդուն հունձըը
որով հայ ընթերցողութեան
մտքի խոշոր ամբարները պիտի
լեցնէ այս հանդէսը :

Թէպէտ «մէկ ծիծեռնակով
գարուն չկար » ի սկզբունքով
կանխահաւ է «Շիրակ» ին առա-
ջին թիւին վրայ անոր ներկա-
յին և ապագային մասին քննա-
դատութիւններ ու ակնկալու-
թիւններ հիմնել , բայց և այն-
պէս թերթին շուրջը հաւաքուող
անունները կ'արգարացնեն որ
մարդ գէթ անոր խնդակիւ բա-
րի եկիր մը մաղթէ :

Նախաբանը ինքնին շատ
լուրջ և հետաքրքրաշարժ է :
Թէպէտ հոն կը նկատուի նպա-
տակի և ուղղութեան անորո-
շութիւն մը որ յատուկ է գուտ
գեղեցիկ դպրութեան նուիրուած
մտքերու : Անոնք իրենց ծրա-
գիւրը ընդհանրապէս առաձգա-
կան կը չինին որպէս զի անա-

կընկալնեցու ալ ի հարկին տեղ գտնուի : Խմբագիրները կը յայտարարեն թէ հայ գրականութեան մէջ նոր դարաշրջան մը բանալու յաւակնութիւնը չունին, այլ կուզեն միայն տղետին պատճառով շլատուած, ընդհատուած տաճկահայ գրականութիւնը արտասահմանի մէջ վերակաշիւ շարունակել : Կը խոստովանին իրենց երէցներուն բազմաթիւն մեծարժէք գոյութիւնը . բայց իրենք այդ երէցներէն շատ աւելի տարբեր և արդիւնաւոր գործ մը պիտի ընեն շնորհիւ հին և նոր ուժերու բազմաթիւ գաշնակցութեան մը :

«Շիրակ»ը կը խոստանայ ըստեղծել ոչ-կուսակցական (ասիական) գրութիւններ նոր երկրորդ թերթերու յայտարարութիւնն է՝ զուտ ազգային, և միշտ ազգային կեանքէն եւ տանջանքէն սնանող տղ կեանքը և տանջանքը պատկերացնող գրականութիւն մը որով պիտի տարածէ «գաղափարը որ լաւագոյն վաղը պիտի պատրաստէ » : Բայց ի՞նչ է այս հրաշագործ գաղափարը՝ այդ ալ թերեւս խմբագրութիւնը ազգային կը վերապահէ բացայայտ բառերով մեզ հասկցնել : Արդէն պէտք չէ որ մոռնային թէ այդ գաղափարը որքան ալ որ բարձր և ընդարձակ ըլլայ որքան որ նա ընտելութեան օրէնքին ազդեցութեան ենթակայ ըլլայ՝ կրնայ միշտ բանաձեւ մը մէջ մտնել և ամենուն ալ քիչ շատ շօշափելի դառնալ :

Գալով այս առաջին թիւին պարունակութեանը՝ անվիճելի կերպով ամենէն կարեւոր տե-

ղը կը ըսնէ Արփիարեանին Հովորտիքը : Արփիարեան հոն է իր բազմաթիւ կեանքով ճիշտ-կային յիշողութիւնով, իր վեհաշէտիկ—Պօլսեցիի ճոխ ու ճկուն լեզուով, իր ամբողջութիւնովը՝ առ առանել ալ ու ձախ նորահար բառեր և մշտնջատ սրբապատկերներ ցրցնելու անտիական մարմալը կրեւի, «Գեղեցիկ երիտասարդներու» ընկերութեան «նորածիլներուն» անուշ—կանաչ ին մէջ իր մշտնջող գարունը կը վերածննդի : Ե . Օտեանը է գեռ ինչ որ էր հետաքրքրաշարժ հանդարտօրէն և նրբօրէն երգիծող ներկայից Պօլսոյ ազգային կեանքին :

Եւրոպական արցակ— ոտանաւոր ինչպէս նաև Ֆրանսիականները հարապատ բանաստեղծութիւններ են զորս մարդկային ախորժով կրկին և կըրկին կարգաւ :

Մեր տեղը և ժամանակը չը ներել միւս բոլոր կտորներն տլ մէկիկ մէկիկ աչքէ անցնել, և մէկն ալ շատ լաւ են շատ ախորժովի գրասէր ժողովուրդն :

Միայն սա Պ . ինտրա ին Միութեան տեսիլները չկըրցանք պէտք եղածին պէս հասկընալ :—Պարոնը նրբացած, զարգացած դիւրագրգիւ, ինքնակեդրոն երեւակայութիւն մը ունի, ասոր բնաւ ըսելիք չըկայ : Բայց չէ որ գրուածք մը կամ կերպով մը հրահանգիչ ըլլալու է և կամ այնչափ գեղեցիկ որ «արուեստը արուեստին համար» սկզբունքով գոյութեան իրաւունք ունենայ :— Ի՞նչ կեկնէ այսպէսից ցամաք և աննը պատակ մտամոլորութիւններէն :

Հասարակ նոր բառեր, Աստուած իմ, որքան ալ շատ կրնան արտագրել կարգ մը երիտասարդներ : Իսկապէս լաւ կընէ պարոն հեղինակը որ այս մղձաւանջային տեսիլներէն շատ երեւան չի հանէ :

«Շիրակ»ը ամէն Պարագայի մէջ գնահատելի եւ ախորժովի ամսագրութիւն մը պիտի ըլլայ եթէ ինք ալ իր «երէցներուն» պէս անհետացումի ախտէն չընտուի :

ՇԻՐԱԿ

ՆՊԱՍՏ ՏԱՐՈՆԻ ԱՐԿԱՍԵԼՈՑ

... Խմբագիր

Քաջալերուած ուրիշ երկու երիտասարդներէ, հանգանակութիւն մը ըրինք Մէծիծիէ եւ Չերնովոսի գիւղաքաղաքներէն ի նպատակ հայտնի խղճալից եւ դուրս մարդ 250 ֆր. 85 սանդիւր անցնալ որ Պարագայի գրականութիւնը, Սասնոյ կարգաւորող «գարկիւն» խնդրանք :

Սոյն հանգանակութեան ցանկը ներկայեցաւ կը զրկեմ, ազգայնով որ բարեհաճիք զայն հրատարակել Չեր Պատ. լրագրոյ սիւնակներուն մէջ : Կաղաչեմ ընդունեցէք յազոյ տէր խորին յարգանքներու համատեղ :

Ա. Ա. ԳԱԼԱՅԱՆ

ՑԱՆԿ

Մէծիծիէ — Յ.Մէլիքեան 10 ֆր. Յարութիւն Գոյն ճեման 10, Ազգայնագր Ա. Գալֆան 10, Յարութիւն Դուկասեան 1, Ալիքսան Եէվոն 1, Իզգէթ 2, Էմմուլլա 1 ֆր. Նիշի, Կէօրքի 1 ֆր. Ի. Թ. Հրիսթո 2 ֆր. Կարապետ Թադեոսեան 5 ֆր. Հայրենիք Գրեթիեան 3 ֆր. Բասգալ

Էնկէզու 2 ֆր. Հրիսթո Վասիլ 50 սնդ. Աւետիս Գ. Գալֆան 5 ֆր. Սերվէ Երեսեան 5 ֆր. Արթուր Խաչատուրեան 3 ֆր. Խաչատուր Աւագեան 3 ֆր. Մանուկ Գրիգոր 5 ֆր. Կարապետ Ենրիքեան 2 ֆր. Ստեփան Թադեոսեան 2 ֆր. Գալուստ Մովսէսեան 2 ֆր. Յակոբ Մարտի 3 ֆր. Հաճի Վարդան 1 ֆր. Պողոս Հաճի Թորոս 3 ֆր. Իօն 4 Եւգով 5 ֆր. Նուէր Գրեթիեան 2 ֆր. Յակոբ Պողոսեան 5 ֆր. Մի Գրիստոնեայ 5 ֆր. Ա. Մանուկեան 5 ֆր. Գ. Կէօրքի 1 ֆր. Կ. Ն. Բօրէսքու 2 ֆր. Ա. Զանկարեան 1 ֆր. Բէնո Սթոյանօֆ 1 ֆր. Ն. Լէֆաթիս 2 ֆր. Թադեոս Եէզու 1. 50 Եւան Բարուսիս 2 ֆր. Եւան Գուրթեան 2 ֆր. Իօնօֆ Վ. Սթալֆո 2 ֆր. Գոսթի Բարսեղեւոր 1 ֆր. Յովակիմ 2 ֆր. Ալիքսէ Ժիգո 2 ֆր. Իշարիս Սասնո 3 ֆր. Ալեքսան Սարեան 5 ֆր. Գոսթի Գուրթեան 2 ֆր. ՊՈՒԿՐԵՇՏ — Լուգա Նիքոլէսքու 40 ֆր. Ի. Գոսպուրի 3 ֆր. Գոսթի Յիլիպեքու 2 ֆր. ԿԱԼԱՅ — Մաքս Վալդպուր 20 ֆր. Էնիծիւ — Կնապիս Միշայէ 5 ֆր. ԹՈՒԹՈՒՆ — Սիմոն Սթալֆո 20 սնդ. ԶԵՆԱՆ — ՎՕՏԱ — Գ. Թապալեան 10 ֆր. Յովաննէս Կարապետ 10 ֆր. Գ. Կ. Գոսպուրի 10 ֆր. Յակոբ Մէլիքեան 5 ֆր. Յարութիւն Իսթանբուլ 3 ֆր. Լեւոն Ս. Գոսթեանեան 2 ֆր. Յարութիւն Ռուբինեան 5 ֆր. Յովաննէս Զաքարեան 2 ֆր. Թոթոր Եօրտան 1 ֆր. Ոմն 65 սնդ. Գուլար 250 ֆր. 85

ԱԶԳԱՅԻՆ

Տ. Ս. Խոցիկեան՝ որ Տարոնի արկածեալներուն ի նպատակ թատերական երեկոյթ մը տալու համար կարգ մը երիտասարդներու աշակցութիւնը խնդրած և գործը ըստ բաւականին կարգի

ԱՐՓԻԱՐ ԱՐՓԻԱՐԵԱՆ

5

ԿԱՐՍԻՐ ԺԱՍՈՒՑ

(Շար . նախագ. թիւէն)

Բ

—Այս անունն ալ ո՛ւրկէ միտքին է ինկեր հարցոց և պիտիպոպոսը ժպտելով, կըր տիրացու Գարրիէլը քահանայ ձեռնադրուած օրը փափաք յայտնեց Յուսիկ անունով վերածնիլ : Գեղացի տիրացուն, ազգային բոլոր սուրբերուն մէջէն Յուսիկ հայրապետին համար մասնաւոր հակուած մը ունէր քննադատով : Զեռնագրութիւն քանի մը տարի ետքը, կըր օր մը Պօլսոյ թերթիւն տեղեկացաւ թէ սուրբանը իր քուրան պատրիարքարան խրկած էր ու Պատրիարքն ալ զայն խնկով ու մոմով ընդունած էր : սրբութեան պատկերի մը պէս, «Այս Յուսիկ մը, Յուսիկ մը, Պօլսոյ Յուսիկ մը չկա՞ր» աղաղակեց : Լուսաւորչին թողը Դիոգեսիանոս կայսեր պատկերը ոտքերուն տակ առնելով ջարդ ու փշուր ըրած էր : Տէր Յուսիկին ալ սրտէն ձայն մը կըսէր որ՝ քուրան Պատրիարքարան հասած օրը եթէ ինք Պօլսոյ գտնուած ըլլար, անգամ մը եւս պիտի հաստատուէր

«անունին տէրն է ելեր» ժողովրդական առածին ճշմարտութիւնը :

... վախճանեցաւ, փեսան տիրացու Գարրիէլը՝ անոր յարգեց : Այդ թուականէն տաս տարի ետքը, Մեծ-Կոստան ժին, զորսէն խուժանը Տոմոզ գեղին վրայ ալ յարձակելու փորձ մը ըրաւ : Տէրտէրը հոն չէր տարադրեալ Պօլսոյ կը գտնուէր . բայց գեղին երիտասարդները հոն էին : այցելուներուն ընդ առաջ պաղին, օղին մէջ «ապաշխարութեան աղօթքներ» հնչեցնելով : Ի լրբայր ձայններուն, անկոչ հիւրերը լեղապատու վախան : Ու անկէ ետքը կինները «ապաշխարութեան գանձանակին» առջեւ կրեանին կը խաչակնքէին, եւ «գործութեանը մեծնիմ» ըսելով զայն քերականագրար կը համարէին :

Ապաշխարութեան գանձանակին, ապաշխարութեան աղօթքներու մատին, ահա ինչ որ պատմած են Տոմոզգեղի երիտասարդները :

Տէր Յուսիկ նորընծայ քահանայն «մեղաց քառութեան» սահմանուած ապաշխարանքները բաւական չհամարելով, անոնց վրայ հատ մըն ալ ինքը աւելցուց : Ժամուն գուռը ապաշխարանքի գանձանակ մը զրաւ : Խոստովանանքի եկող ծերերը, կիններ, աղջիկները կը դատապարտուէին անոր մէջ հինգէն մինչեւ քըսան փարայ ձգելու, «ըստ չափու եւ մեծութեան մեղաց» : Տարի մը ետքը կրեակի

տոտու մը տէրտէրը գեղին երիտասարդութիւնը հաւաքեց ու գանձանակը ի ներկայութեան ամէնուն բացաւ : Երիտասարդներէն երկուքը հետը առնելով նոյն իրիկունը քաղաք գնաց : Գանի մը օրէն վերադարձան : Յաջորդ կիրակին տէր Յուսիկ հետեւեալ ծանուցումը ըրաւ : «Ապաշխարանքի գանձանակի արդիւնքովը սուրբ եկեղեցւոյս նուէր մը պիտի ընենք . ոսկի եւ արծաթ ոչ ունիմք, ըստ առաքելոյն, բայց զոր ինչ ունիմք ի սրտէ տամք : Աստուած ընդունելի արացէ » :

Ժողովուրդը «ամէն» զոչեց : Երկու երիտասարդները խորանին առջեւ բերին հրացան մը զրին : Տէրտէրը զայն օրհնեց եւ պատեն կախեց . փայտէ խաչ մըն ալ քովի կըր Գանձանակն ալ նորէն տեղը դրուեցաւ :

Տէր Յուսիկ հրացանը օրհնեցէն յետոյ, նոր ապաշխարանք մը ալ երիտասարդներուն սահմանեց : Խոստովանող այր մարդիկը կը պորտաւորէր «օրհնեալ հրացանով» թռչուն զարնել ու մատաղ ընել : «Արեւի պատարագն Աստուծոյ» կըսէր : Ինքն իր ձեռքովը հրացանը պատէն վար առաւ, վրան խաչակնքեց ու աչքին առջեւ մեղաւորները պատժին գործադրութեանը հրահանգեց :

(Շարունակելի)

բերած էր, լքած է այսօր զինք շրջապատող երիտասարդներէն: Այս վերջինները յարաթերէ ի վեր Տ. Մոցիկեանը հան հոս վաղ-ցընելէ, յոգնեցնելէ, յետոյ յան-կարծ զինք կը ձգեն առանձինն առանց բանաւոր կախանա-ւոր պատճառի մը:

Տ. Մոցիկեան անոնց այս ան-արդարանալի վարմունքին հան-դէպ այլ յայլմէ եղած այսօր կը գտնէ:

«Ինչով բացատրել այդ հայ երիտասարդների վարմունքը...»
«Բայց մտածեցէ՛ք պարսններ, որ հեռուն, ձեր արիւնակիցները այս պահուս անօթի են և սառ-չում...»:

— Ի՞նչ տեղ ուս թագ, Խոր-հուրդը ճարօնի արկածաւանդուն ի նպատակ հանգանակութեան գործը երեսի վրայ թողուցած է, գոնէ ուրախ ենք իմանալով որ Պատ. Ա. Իրիւնեանց իր Ա. ետա-րանական փոքրածիւ եղբայրնե-րուն մէջ հանգանակութեան մը ձեռնարկած և փոքրիկ գումար մը գոյացուցած է:

— Բանի մը անգամ բերանացի գիտողութիւն ըրած ըլլալէ յե-տոյ ստիպուած ենք այս անգամ-հրապարակաւ աղգարարել ուսու-ցիչ Պ. Տուրսունեանի որ աչա-կերաններուն հետ մարդկօրէն վարուի: Աւելորդ է ըսել թէ ծեծով տղայ չը կրթութիւն և ճիշդ այս պատճառաւ արդի վարժարաններէն ծեծը արտաք-սուած ըլլալով, այն միայն իշա-պաններուն մենաշնորհ կը մնայ:

— Պօլոյ «Իմոնդուս» օրա-թերթը կրկին դադարման գա-տապարտուել է:

ՀԱՎԱՍԻՍԱԹ

Թ Ի Ի Ր Ք Ի Ա

Բուս էլիսի թաղմինաթը հար-պիլէնին պաղայէսին Պապը Ա-լիսէն թալէպ իթտի:

— Մաքէթնիս իչին թէք-թիպ օլընան մալիյէ ճէպլէլինի չապուզ գապուլ ու թատիկ իթ մէք իչին բուս վէ Աւստրիա էլ չիլէրի Պապը Ալիի սըգըշաբը-յօրլար: Մէղքիւր ճէպլէլ ահ քեամընճա 3 վիլայէթլէրին վա-րիտաթը օրանըն իգթիլալարընա ոտրթ օլընաճադ, վէ էկէր ար-թար իսէ, արթանը Պապը Ալիյէ վէրիլէճէք: Պապաթ հէր հալտէ արթմալաճադը չիւրհէսիլ տիր:

— Սօն թէլէկրաթլարա միւրա-ճաաթ օլընմալը

Մ Ո Ի Հ Ա Ր Ե Պ Ե

Բուս ճարօն մուհարէպէսինին իւք ալարընտա Բուսլարըն մաղ-լուպ օլմալարը ժէնէրալ Քուր-թաթլինին մէյտանը մուհարէ-պէյէ Եթիլիլմիսինտէ նիհայէթ պուլաճադ վէ սոնան սօնրա տա-

լիմա Բուսլար զալիպ չըգաճադ զտնն օլընըր ըտը: Քաղաթ Քուրթաթլին Մանչուրիայա Եթ-թիլիլմիսինտէն պու անա տէկին թէքրար Բուսլար տէվամ իւզրէ զալպ իթմէքտէ տիրլէր: Սօն հաթթալարա գատար Քուրթաթ-լինին շէօհրէթի իլէ մաղրուզ օ-լանլար պու կիւն մուվաթադի-յէթսիլիլիէ անը մէսուլ կէօս-թէրմէքտէ տիրլէր: Ժէնէրալ Կուրէնպէրկ անը իթհամ իտէ-յօր: պէլքիտէ իչլէր Քուրթաթ-լինին թալթը մուհարէպէյէ ալընմալընա միւնճէր օլաճադ:

Բ. Արթուրըն տիւշմէսինտէն սօնրա պէրաի մաւալաթ թօ-քիօյա կիթմիլ օլան ամիրուլ թօ-կօ թէքրար տօնանմալըն պա-չընա կէչէքէք Պարմօղա առա-սընա տօլրու հարէքթ իթմիլ տիր, վէ պէլքիտէ Մատալա-կար սուլարընա գատար իլէրլէ-յուպ, բուս Պալթիլ տօնանմալը նը գտըլըլաճադ, զիրա ամի-րալ Բօթաթէթէնքի ճէպր օլ-մալընա վաբօլարընա իսլիմ վէրմէկէ նիլէթլի կէօրիւնմէյօր: Էթքեարը պաթլըլէ միւրէվ-վիճի օլան վէ նիմ քէամի առա-օլընան «Նօլօէ վրէմիա» Բէթէր-պուրկ կաղէթալը տէյօրքի 12 ալտան պէրու 200,000 բուսթէ-լէթ օլմալ վէ պիր միլիար բուպլի ոտրթ օլընմըլ: Քաղաթ մալվ օլընան տօնանմա վէ Բ. Արթուրըն վէ Տալիսինին մուհիմ-մաթ վէ իսթիլքեամաթընա սարթ օլընան միլիոնլար պու հիսապա տալիլ տէկիլ տիրլէր:

— Քուրթաթլինին Չարա իչարը իւզրէ, յունվար 28 տէ, բուս օրտուսընն սօլ գօլու իւզէրի-նէ ճարօնլըլարն իքի տէֆա հիւճուլը կէրի սիւրիւլմիւշ: վէ սօլուզըն չիտտէթի խիլաթընա օլարադ առքէրլէր սօլուզ վու-րուզընտան սըգըլմադ ըմըշար:

— Պալթիլ տօնանմալընն իւ-չիւնճի ֆիլսը կէլէճէք հաթ-թանըն նիհայէթիտէ Լիպաու-տան հարէքթ իտէճէկի Բէ-թերապուրկտան պիտիլիլիյօր:

— «Նիւ—Եօրք Հէրալտ» ըն ալտըլը մալիմաթ իւզրէ, Կը րանտիւքլէրին պիր գըսմը գապուլը միւլքին չարթլարլէ սուլհ իչին րէյ պէյան իթ-միլլէր:

— Մօսկուա տօթթօրլարը պիր մէճլիս իտէրէք իչճիլէրին թա-լէպլէրինէ հէմէթքեար պուլըն-տըգլարըն վէ մուհարէպէսին հէր նէ չարթլէ օլուրսա օլուսն թաթիլինէ վէ պուստան սօնրո մէյտանը մուհարէպէյէ իլաճ կէօնտէրիլմէսինտէ արզու պէ-յան իթտիլէր: վէ չու գարար-լարը 2էյմիլթվօ րէյիսինէ թաղ-տիմլէ հիւքիլմէթին էլինէ մու-հարէպէ իչին բարա թէսլիմ իթմէմէսին իէճա էյլէտիլէր:

Ի Ն Կ Ի Լ Թ Է Ի Ր Ա

Ինկիլթէրանըն պուստան էվ-վէլ գուվլէի պահրիէճէ տըգ-գաթը Պահրը Սէֆիտտէ իտի, զիրա Պարանա, Աւստրիա վէ իթտիլա տէվլէթլէրինին աէ-նիլճէ գուվլէթի Պահրը Սէ-ֆիտտէ միւնճէմի իտի: Պաղաթ չու սօն սէնէլէրտէ պահրէն թէրադը իտէն տիկէր պիր պէօլիլ տէվլէթ ինկիլթէրա նըն տըգգաթընը ճէլպ իտէ-յօր: պու իսէ Ալըմանիա տէվլէ-թի տիրքի պէրաի թիճարէթ ինկիլիլլէր կիպիլ տիւնանըն հէր պիր թարաթընա էլ աթ-մադտա վէ ինկիլթէրա իլէ հէման պահրէն րէգապէթ իթ-մէկէ չըգըլմադտա տըր:

Ալըմանիանըն պահրիէճէ մէքքէլի գուվլէթի ճիմալի տէ-նիլգտէ օլտըլը ճիլէթլէ, ին-կիլիլ ամիրալը Մ. Լէ պիր նաթթա «պիլ Պարանա» տան վէ Պահրը—Սէֆիտտէն զիյաթէ ճիմալի տէնիլգէ, Եանի Ալըմա նիլայա տըգգաթ իթմէլիլլէ, տէտի: Լօրտ—ամիրալըն պու քէլամը իւզէրինէ ալման ճէրի-տէլէրի պէօլիլ վէլլէլէլէր, գալտըրուպ, տէնիլ գուվլէթլէ-րինի արթըրմադ իտտաօրնտա պուլընտըլար ճիմաի թարաթէյն պու զալրէթտէ տիրլէր:

ՍՕՆ ԹԵԼԵԳՐԱԲԼԱՐ

Բէթէրապուրկ 1 փետր. Լօմտա վէ ճիվարտա թաթիլի մէշուլիլլէթ իտէն իչճիլէրին մըգտարը 100,000 քիլիյէ պա-լիլ օլըյօր: պուսլար կիւնտէ 8 սաաթ իչլէյուպ կիւնտէլի-լէրինին արթըրմալարնը իտ-տա իտէյօրլար:

Բէթէրապուրկտա 60000 իչճի-լէր թաթիլ իթտիլէր: Չար պիր իւքալլէ 2էմիլթվօլար իսթիլա-րէյէ տալլէթ իթտի: վիւքէլա-տան պաղըլարը պու թէտպիլթէ մուլալիլ պուլընտըլար: իչճի-լէր սիւլա ալտըլար: Բօլիսիա չէհիլիլլէրէ էվլէրտէն չըգա-մադ թէնպիլի իթտի: Սիպերիա չըմէնտըֆէրին պիւթիւն իչճի-լէրի թաթիլ իտէճէքլէր տէյօր-լար:

ՊԱԹՈՒՄ—Իչճիլէրին թաթի-լի տէվլամ իտէյօր: Եիլէճէք նա-տիր տիր Լիսէ գաբուլընը: Ալըր վաղաալար զուհուր իթտի: 27 էօլիւ 50 Եարէլի:

Թիլիլիլ—Իմահիլ թէհիլքէլի տիր: Հիւքիլմէթ պիւնալարը ա-քէրլէր մուհաթալա իտէյօր:

Բէրլէնպէ կիւնիւ ճարօնլըլար 2էնչիսաուսըն ճէնուպիւնտէրի թէ-րէի զապթ իթտիլէր վէ Բուսլարը կէրի սիւրտիլէր: Բուսլար Օեա-մանըն սօլ գօլուսըն մէքքէլինի թօրա թուլիլլար:

Լօնտօն 1 փետր.

Միւսալէհէ իչին Բուսիտան կէլէճէք թէրլիլի ճարօն գա-պուլ իտէճէկիլի ճարօն էլիլիսի պէյան իթտի:

Բուս վէ ճարօն տէվլէթլէրի պէյնիտէ կիլլի մուսապէրէ ճէրէյան իտէյօր: ճարօն չու չարթլարլէ սուլհա րապի օլը-յօր: Բուսիա 20 տէնէ Ման-չուրիայա հիւճուլ իթմէյէճէք: ճարօն Եալընըլ Բ. Արթուրը քէնտիսինտէ սաղալալ, Ման-չուրիայը 2ինէ թէսլիլ իտէճէք ճարօն Բուսիտան թաղմինա-թը համպիլլէ թալէպ իթմէյէ-ճէք:

Բէթերապուրկ 1 փետր.

Քուրթաթլին իսթիլա իթ-միլ վէ Բուսիայա տէօնմէյէ հա-զըրլանիյօր: Հիւքիլմէթ սուլհ իչին թէգէքիւրտէ տիր: Բու-սիանըն ճէնուպի վէ ճէնուպի չարք գըթալարընտան աքէր թօրլանըլմաթ թէհիլիլ օլընտըլ պու իտտուս հիւքիլմէթին սուլ-հա մէյիլլի օլտըլընա տէյիլ ա-տըտ օլընըյօր:

Սուլհա տալիլ միւլէքէրէթ-մէք իչին Չար 15 կիւն զարթըն-տա 1000 մուրախալարտան միւ-րէքէպ պիր մէճլիլ թէճէմիւ իտէճէք տիր:

Պէրլին 1 փետր.

Հէսթվալ վիայէթիտէ քէօմիւր մատէնլէրին իչճի-լէրի թաթիլ իթմէսի սէպէպլէ 90,000,000 մարգ (') զարար հա-սըլ օլմուշ:

Սթանպուլ 1 փետր.

Երլտըլտա միւսթաճէլ թէտ-պիրլէր իթթիլալ օլընտը: Հէր կիճէ Սէյանիլլէ թօրլարըն նաղ օլընմաթ տէլամ իտէյօր: թէրսահէլէրտէ կիճէ կիւնտիւլ իչիլլարլար: Բէտիլլէր իչին 1 միլիոն էլպիսէ Եաբըլիյօր: իչ-պու հազըրլըլար քիմ իչին օլտըլը անալըլմալար:

—Սուլթանըն իքի Արնա-վաւ Եալէքէրի Ալպանիայա կիթտիլէր: օլ ճիվար սիւրը-նըն մուհաթալար իչին մու-հաթըլ առքէրլէր թէրլիլալ ի-տէճէքլէր:

Եէմէնտէ րուսն արթմադտա տըր: Վալի վէ գօմադտան ա-ճէլէ իմտաւ Եթիլիլլէրիլմէսի-նի իսթիլհամ իթմիլլէր:

Բէթերապուրկ 31 յունի.

Գօնթ Լամտօրթ միւսալէհէ իչին պիր ճէտլէլ գտլէմէ ալուպ Չարա թաղտիլ իթտի:

ԱԶԳ

Տ. Տօք. Թօրոտան վիլլիակաւա-պէս քաղաքս հաստատուած ի-նիլով, կընդունի ամէն տեսակ հի-ւանդներ կէսօրէն վերջ ժամը 2 էն միւրիւ 4:

Տոնսուլքա փողոց թիւ 3